EXPUNERE DE MOTIVE

Lege privind serviciile poştale

În prezent, domeniul serviciilor poştale este reglementat prin Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 privind serviciile poştale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 1 februarie 2002, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.642/2002, cu modificările şi completările ulterioare.

Aceasta transpune Directiva 97/67/CE din 15 decembrie 1997 a Parlamentului European şi a Consiliului privind regulile comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poştale comunitare şi îmbunătățirea calității serviciilor, modificată şi completată prin Directiva 2002/39/CE a Parlamentului European şi a Consiliului pentru modificarea Directivei 97/67/CE în ceea ce priveşte continuarea deschiderii concurenței în domeniul serviciilor poştale comunitare. Actul normativ a avut drept scop stabilirea unui cadru de reglementare menit să asigure libertatea de furnizare a serviciilor în domeniul serviciilor poştale, garantând accesul la serviciul universal poştal în orice punct de pe teritoriul României, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor, şi dispunând o restrângere progresivă a sferei serviciilor poştale ce pot fi rezervate.

În anul 2008, Parlamentul European şi Consiliul au adoptat Directiva 2008/6/CE pentru modificarea Directivei 97/67/CE privind realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poştale ale Comunității, care modifică şi completează Directivele anterioare, act normativ ce vizează două obiective majore:

- liberalizarea totală a pieței interne a serviciilor poştale comunitare;
- garantarea furnizării serviciului universal în condițiile unei piețe complet liberalizate.

În vederea realizării primului obiectiv, directiva prevede eliminarea în totalitate a drepturilor exclusive şi speciale acordate pentru furnizarea de servicii poştale, inclusiv a drepturilor rezervate în prezent furnizorului de serviciu universal, pentru trimiteri de corespondență cu o greutate mai mică de 50g. Acest lucru va permite intrarea pe piață a competitorilor, în beneficiul utilizatorilor de servicii poştale, conducând în final la un impact pozitiv asupra economiei, în ceea ce priveşte, printre altele, tarifele, calitatea serviciilor şi flexibilitatea față de

solicitările clienților. Totodată, directiva clarifică unele aspecte privind procedura de autorizare a furnizorilor de servicii poştale, avându-se în vedere atât evitarea creării unor bariere la intrarea pe piață, cât şi o mai bună concordanță cu principiile dreptului comunitar.

Pentru asigurarea unei bune funcționări a pieței serviciilor poştale în condiții de deplină concurență, directiva prevede posibilitatea tuturor statelor membre de a evalua dacă anumite elemente ale infrastructurii poştale sau anumite servicii furnizate de furnizorii de serviciu universal ar trebui să devină accesibile şi pentru alți operatori care prestează servicii similare, pentru a promova o concurență efectivă şi pentru a proteja utilizatorii prin asigurarea unei calități generale a serviciilor poştale.

Pentru realizarea celui de-al doilea obiectiv mai sus menționat, directiva are în vedere modificarea şi completarea cadrului comunitar privind furnizarea serviciului universal în domeniul serviciilor poştale, stabilit prin Directiva 97/67/CE.

Astfel, în legătură cu desemnarea furnizorilor de serviciu universal, se precizează că o concurență mai extinsă şi posibilități de alegere mai diversificate implică necesitatea ca statele membre să dispună de o mai mare flexibilitate în determinarea celui mai eficient şi adecvat mecanism de garantare a disponibilității serviciului universal, respectând în acelaşi timp principiile obiectivității, transparenței, nediscriminării, proporționalității şi minimei atingeri aduse concurenței pe piață, principii necesare pentru garantarea furnizării libere a serviciilor poştale pe piața internă. În vederea desemnării furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poştale, statele membre pot aplica una din următoarele modalități sau o combinație a acestora: furnizarea serviciului universal prin intermediul mecanismelor pieței, desemnarea unuia sau a mai multor furnizori care să furnizeze diferite elemente ale serviciului universal sau care să acopere diferite părți ale teritoriului național, precum şi posibilitatea de a contracta serviciile necesare prin procedura de achiziție publică a serviciilor.

Având în vedere că finanțarea costului net generat de furnizarea serviciului universal nu mai este posibilă prin rezervarea unei anumite categorii de servicii poştale furnizorului desemnat, directiva prevede şi alternativele disponibile pentru finanțarea serviciului universal, lăsând în acelaşi timp la latitudinea statelor membre alegerea mecanismelor de finanțare care urmează să fie aplicate. Aceste alternative includ compensarea din fonduri publice şi repartizarea costurilor între

furnizorii de servicii şi/sau utilizatori în mod transparent, prin contribuţii la un fond de compensare, statele membre putând recurge şi la alte mijloace de finanţare permise de dreptul comunitar, cum ar fi, în cazul şi în măsura în care este necesar, alocarea, integrală sau parţială, a profitului pe care furnizorii de serviciu universal îl obţin din activităţi care sunt în afara sferei serviciului universal pentru finanţarea costului net al serviciului universal, în măsura în care acest lucru este în conformitate cu Tratatul de funcţionare a Uniunii Europene. De asemenea, furnizorii de servicii poştale pot fi obligaţi să contribuie la finanţarea serviciului universal în cazurile în care se instituie un fond de compensare. Pentru a respecta principiul proporţionalităţii în stabilirea contribuţiei impuse acestor furnizori la costul net generat de furnizarea serviciului universal într-un stat membru, statele membre trebuie să utilizeze criterii transparente şi nediscriminatorii, putând impune furnizorilor care au obligaţia de a contribui la un fond de compensare, obligaţia de a introduce o separaţie contabilă adecvată pentru a asigura funcţionarea fondului.

Conform dispoziţiilor directivei, aceste prevederi precum şi celelalte dispoziţii care modifică şi completează Directiva 97/67/CE, trebuie transpuse în legislaţia naţională până cel târziu la 31 decembrie 2012, având în vedere că România, alături de alte 10 state membre, a obţinut o derogare de la termenul general de transpunere, care era 31 decembrie 2010. Nerespectarea termenului prevăzut sau o transpunere incorectă ar avea drept consecinţă declanşarea procedurii de sancţionare a României.

Prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 70/2006 privind modificarea şi completarea unor acte normative din domeniul comunicaţiilor electronice şi al serviciilor poştale, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 133/2007, au fost aduse o serie de modificări legislaţiei naţionale în domeniul serviciilor poştale, cele mai multe decurgând din calitatea de stat membru a României de la data de 1 ianuarie 2007. De asemenea, unele modificări au vizat eliminarea barierelor la intrarea pe piaţa serviciilor poştale, soluţii legislative avute în vedere şi de legiuitorul european, la adoptarea Directivei 2008/6/CE. Cu toate acestea, pentru ca legislaţia naţională să transpună în totalitate prevederile Directivei 2008/6/CE, este necesară modificarea cadrului legal din domeniul serviciilor poştale. Pentru a asigura un cadru legal coerent şi având în vedere că Ordonanţa Guvernului nr. 31/2002 a fost modificată substanţial şi diverse etape considerăm că

este necesară adoptarea unei noi legi a serviciilor poştale, care să înlocuiască actualul cadru legislativ.

În acest sens, prin prezentul proiect de act normativ, se propune adoptarea unui set de norme coerente, clare şi transparente, menite să asigure liberalizarea completă a domeniului serviciilor poştale în România, garantându-se totodată furnizarea unor servicii minime, incluse în sfera serviciului universal, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor, pe întreg teritoriul naţional, cu respectarea anumitor cerinţe minime de calitate.

Astfel, având în vedere atât necesităţile legate de transpunerea Directivei 2008/6/CE, cât şi cele care vizează îmbunătăţirea cadrului legal prin implementarea unor soluţii desprinse din aplicarea normelor în vigoare, capitolul privind definiţiile aplicabile a fost completat cu o serie de noţiuni şi sintagme menite să ofere reglementării propuse o perspectivă mai cuprinzătoare asupra domeniului serviciilor poştale.

Regimul de autorizare a furnizorilor de servicii poştale include noi dispoziţii necesare pentru realizarea liberalizării totale a pieţei naţionale a serviciilor poştale, eliminându-se, după expirarea perioadei tranzitorii, prevederile care vizau obligaţii legate de drepturile rezervate furnizorului de serviciu universal. România eliminase deja licenţele individuale pentru serviciile incluse în sfera serviciului universal, toate categoriile de servicii poştale urmând a fi oferite doar pe baza unei notificări transmise autorităţii de reglementare, în conformitate cu regimul de autorizare generală. Pentru clarificarea noţiunii de „furnizare de servicii poştale", s-a precizat că persoanele care asigură doar sortarea şi/sau transportul trimiterilor poştale nu au obligaţia de a transmite notificarea privind intenţia de a furniza servicii poştale.

De asemenea, în vederea realizării unui reglementări mai coerente au fost introduse în acest capitol şi prevederile privind obligaţia furnizorilor de servicii poştale de a contribui la cheltuielile administrative ale autorităţii de reglementare.

În vederea promovării unei concurenţe efective pe piaţa serviciilor poştale, şi totodată pentru asigurarea unor condiţii care să permită furnizarea tuturor serviciilor poştale la standarde de calitate ridicate, proiectul propune, transpunând prevederile Directivei 2008/6/CE, impunerea obligaţiei de asigurare a accesului altor furnizori de servicii poştale la elementele de infrastructură a reţelei poştale publice. Condiţiile tehnice şi economice în care se realizează accesul se stabilesc pe baza unui contract, autoritatea de reglementare putând stabili condiţiile minime care trebuie respectate la încheierea oricărui contract de acces.

În ceea ce priveşte tarifele oferite de furnizorul de serviciu universal, au fost clarificate şi detaliate prevederile care reglementează posibilitatea acordării unor tarife speciale. La elaborarea acestor dispoziţii a fost avută în vedere, în primul rând, transpunerea cât mai fidelă a cadrului european în vigoare, ţinând seama şi de unele probleme practice întâlnite la nivel naţional. Noile dispoziţii asigură un regim nediscriminatoriu de acces la aceste tarife pentru toţi utilizatorii şi integratorii, atât între terţi cât şi faţă de propriile servicii ale furnizorului de serviciu universal.

Liberalizarea totală a domeniului serviciilor poştale impune, de asemenea, eliminarea drepturilor speciale şi exclusive de care beneficiază în prezent furnizorul de serviciu universal, prezentul proiect menţinând doar acele drepturi indisolubil legate de calitatea de furnizor de serviciu universal, cum sunt cele prevăzute de actele Uniunii Poştale Universale.

Termenul limită pentru liberalizarea completă a pieţei serviciilor poştale, impus României de prevederile Directivei 2008/6/CE, respectiv 31 decembrie 2012, determină şi data limită până la care poate fi menţinut dreptul rezervat de care beneficiază furnizorul de serviciu universal. În consecinţă, proiectul propune menţinerea dreptului rezervat până la data sus-menţionată, limitele de greutate şi tarif rămând neschimbate faţă de cele în vigoare.

În conformitate cu prevederile actului normativ comunitar care face obiectul transpunerii, proiectul de lege reglementează modalitatea de compensare a unui eventual cost net rezultat din activitatea de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal, dacă acest cost ar constitui o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal desemnat. Modul de determinare al costului net este stabilit conform Anexei I la Directiva 2008/6/CE, autoritatea de reglementare urmând să stabilească şi să publice modalitatea de calcul a costului net generat de îndeplinirea obligaţiilor de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal. În principiu, costul net ce poate fi compensat se determină ca diferenţă între costul net suportat de un furnizor de serviciu universal ca urmare a îndeplinirii obligaţiilor de serviciu universal şi costul net al aceluiaşi furnizor, dacă şi-ar fi desfăşurat activitatea în condiţii comerciale.

Acoperirea costului net se va realiza pe baza unui mecanism de compensare determinat de autoritatea de reglementare, care va fi bazat, în principal, pe contribuţiile furnizorilor de servicii poştale. Identitatea furnizorilor de servicii poştale obligaţi să contribuie la compensare, cuantumul contribuţiilor, modalitatea

şi termenul de plată a acestora, precum şi alte aspecte necesare, vor fi stabilite de autoritatea de reglementare, instituţie care deţine resursele umane şi materiale necesare îndeplinirii acestor sarcini, în condiţii de transparenţă, minimă atingere a concurenţei, nediscriminare şi proporţionalitate. Pentru a asigura funcţionarea mecanismului de compensare, ANCOM le poate impune acestor furnizori obligaţia de a implementa un sistem adecvat de evidenţă contabilă separată.

În ipoteza în care suma colectată prin mecanismul stabilit de autoritatea de reglementare este insuficientă pentru acoperirea costului net, proiectul prevede finanţarea acestui deficit de la bugetul de stat, prin intermediul unei mecanism de colaborare interinstituţională dintre autoritatea de reglementare şi Ministerului Finanţelor Publice. Această soluţie se impune având în vedere obligaţia României de a asigura accesul utilizatorilor la setul minimal de servicii definit de cadrul european în domeniu ca serviciu universal. Pe de altă parte, această soluţie legislativă este inclusă şi în actele normative în vigoare.

Pentru a asigura autorităţii de reglementare informaţiile necesare pentru a determina costul net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal şi pentru a preveni subvenţionarea încrucişată a serviciilor care ar afecta în mod negativ concurenţa pe piaţă, furnizorul de serviciu universal va fi obligat, în continuare, să ţină o evidenţă contabilă separată. Această obligaţie poate fi retrasă doar în măsura îndepliniri unor condiţii suplimentare.

Normele legale care asigură protecţia utilizatorilor în domeniul serviciilor poştale au fost completate şi clarificate, atât din perspectiva respectării unor cerinţe minime de calitate, cât şi al răspunderii furnizorilor pentru asigurarea serviciilor poştale.

Dispoziţiile privind cerinţele minime de calitate pentru serviciile din sfera serviciului universal au fost clarificate în acord cu prevederile cadrului comunitar, proiectul de lege propunând ca acestea să poată fi aplicate pentru toate categoriile de trimiteri poştale din sfera serviciului universal, intracomunitare şi interne, oferite de furnizorul de serviciu universal.

Aria de aplicabilitate a normelor privind procedura reclamaţiei prealabile a fost extinsă, ea urmând să vizeze toţi furnizorii de servicii poştale, utilizatorul având posibilitatea, în cazul soluţionării nesatisfăcătoare sau nesoluţionării reclamaţiei depuse într-un anumit termen să înainteze o plângere autorităţii de reglementare sau să introducă o cerere de chemare în judecată la instanţa

competentă. Ambele măsuri vizează transpunerea în legislația națională a unor prevederi din Directiva 2008/6/CE.

Regimul juridic aplicabil activităților de emitere şi comercializare a timbrelor şi efectelor poştale, a fost completat cu dispoziții care vor elimina lacunele cadrului în vigoare, deficiențe care au permis apariția unor practici intens criticate de unele organismele de specialitate.

De asemenea situația juridică a bunurilor aparținând Conservatorului de timbre este clarificată prin dispozițiile propuse, acestea fiind considerate bunuri din patrimoniul cultural național. Inventarierea şi clasarea bunurilor filatelice din Conservator se va realiza în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii.

ANCOM va îndeplini în continuare atribuțiile autorității naționale de reglementare, respectând condițiile de independență operațională şi funcțională față de furnizorii de servicii poştale, în conformitate cu noile cerințe ale Directivei 2008/6/CE. Modul de funcționare şi de organizare al ANCOM sunt prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare şi Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010 iar noile atribuții ale ANCOM referitoare la reglementarea serviciilor poştale sunt prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2011 privind comunicațiile electronice aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.140/2012. Atribuțiile şi rolul autorității de reglementare au fost clarificate şi completate, în conformitate cu cerințele actului comunitar. Autoritatea națională de reglementare va răspunde la solicitările de informații ale Comisiei Europene şi ale altor autorități de reglementare din statele membre. Pentru aplicarea armonizată a cadrului comunitar, ANCOM va colabora cu autoritățile din alte state membre. Măsurile adoptate de autoritate de reglementare cu impact semnificativ pe piață vor fi suspuse procedurii de consultare publică.

Actul normativ propus nu are impact direct la nivel macroeconomic. Indirect, va avea un impact pozitiv în perioada imediat următoare asupra serviciilor poştale şi asupra industriei poştale în sens mai larg. Constituind cadrul legal care reglementează dreptul de acces al utilizatorilor la serviciile poştale din sfera serviciului universal, actul normativ propus are un impact direct la nivel social. Indirect, acesta va contribui la o dezvoltare durabilă a serviciilor poştale (o mai bună calitate, eficiență şi accesibilitate).

Având în vedere că proiectul de act normativ prevedere finanțarea eventualului deficit al fondului de compensare colectat de autoritatea de reglementare pentru

finanțarea costului net suportat de furnizorul de serviciu universal desemnat, proiectul de lege poate avea un impact asupra bugetului general consolidat, cel mai devreme pentru anul 2014.

Proiectul de act normativ abrogă Ordonanța Guvernului nr. 31/2002 privind serviciile poştale, aprobată, cu modificări şi completări, prin Legea nr. 642/2002, cu modificările şi completările ulterioare şi modifică Hotărârea Guvernului nr.42/2004 privind înființarea Societății Comerciale ROMFILATELIA S.A., ca filială a Companiei Naționale Poşta Română S.A., prin care se vor stabili structura, atribuțiile şi modul de funcționare a Comisiei filatelice.

Față de cele prezentate, a fost elaborată prezenta propunere *legislativă privind serviciile poştale* pe care o supunem aprobării Parlamentului României.

Inițiatori:

Florin-Costin PÂSLARU deputat PSD.....

Relu FENECHIU deputat PNL.....

Varujan PAMBUCCIAN deputat Grup Minorități naționale.....

Iusein IBRAM deputat Grup Minorități naționale.....

Constantin CHIRILĂ deputat PDL.....